

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/91/2014
Identifikačné číslo spisu:	1211202794
Dátum vydania rozhodnutia:	06.08.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1211202794.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: P. P., bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. Mgr. Jaroslavom Plunárom, advokátom so sídlom v Bratislave, Pri Habánskom mlyne 16, proti žalovanému: JUDr. N. T., bývajúcemu v X., zastúpenému Advokátskou kanceláriou Mojžiš a partneri, s.r.o., sídliacou v Bratislave, Karadžičova 8/A, o 33 194,- € s prísl., vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 51 C 253/2012, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. augusta 2013, sp. zn. 2 Co 387/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II uznesením z 22. apríla 2013, č. k. 51 C 253/2012-123 pripustil, aby do konania na strane žalobcu namiesto doterajšieho žalobcu N. Y., vstúpil ako žalobca P. P.. Rozhodol tak podľa § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. z dôvodu, že podaním z 11. januára 2013 doterajší žalobca navrhol zmenu účastníka konania na strane žalobcu, pretože pohľadávku s príslušenstvom, ktorú si uplatňuje v konaní, postúpil na P. P.. K postúpeniu došlo zmluvou o bezodplatnom postúpení pohľadávky uzavretou 9. januára 2013 medzi doterajším žalobcom a P. P.. Súd mal za preukázané, že podaním z 25. marca 2013 P. P. súdu oznámil, že súhlasí so vstupom do konania namiesto doterajšieho žalobcu.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. augusta 2013, sp. zn. 2 Co 387/2013 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Uviedol, že zmluva o postúpení pohľadávky z 9. januára 2013 je podpísaná postupcom a postupníkom, z oznámenia z 9. januára 2013 vyplýva, že pôvodný žalobca oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky v sume 33 194,- € P. P. a zo zmluvy taktiež jednoznačne vyplýva, čo bolo predmetom postúpenia. V tomto konaní nie je súd oprávnený skúmať, či je nárok dôvodný, ale sa zaoberať iba tým, či postúpenie na základe zmluvy o postúpení pohľadávky je platné a či spôsobuje zamýšľané právne účinky. Za dôvodnú neuznal ani námietku, že súd sa nezaoberal tým, či sú splnené podmienky konania podľa § 103 O.s.p. a najmä, že neboli splnené predpoklady pre oslobodenia žalobcu od súdnych poplatkov, pretože táto nemá vplyv na

rozhodnutie o podanom odvolaní.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že napadnutým rozhodnutím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) pre jeho nepreskúmateľnosť. Odvolací súd sa nezaoberal tým, či sú splnené podmienky konania podľa § 103 O.s.p. (podmienky predpokladu pre oslobodenie žalobcu od súdnych poplatkov) a nedostatočne skúmal platnosť prevodu práv a povinností žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávky. Odvolací súd podľa dovolateľa za použitia § 219 ods. 2 O.s.p. bez ďalšieho prevzal závery súdu prvého stupňa a nevysporiadal sa ani s jedným z právne významných dôvodov odvolania. Namietal aj nesprávne právne posúdenie otázky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a jej spôsobilosti privodiť právne účinky predpokladané v § 92 O.s.p.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie žalovaného nie je prípustné.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie (iba) odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. je ale dovolanie neprípustné (o.i.) vtedy, ak smeruje proti uzneseniu o predbežnom opatrení. Dovolanie žalovaného je preto v zmysle § 239 O.s.p. neprípustné.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len, ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995).

Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka

konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Podľa názoru dovolateľa mu bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať.

O odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide v prípade procesného postupu, ktorým súd znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní (napr. oprávnenia byť prítomný na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Pokiaľ dovolateľ namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným uznesením súdu prvého stupňa, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným uznesením súdu prvého stupňa spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., a preto ho možno považovať za preskúmateľné. Odôvodnenie uznesenia súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia ale aj obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa naplňujú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti i presvedčivosti rozhodnutia.

Súd podľa § 92 ods. 2, 3 O.s.p. vyhovie návrhu na zmenu účastníka ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2 (právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná), a ak s tým súhlasí ten, kto má

vstúpiť na miesto žalobcu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa spĺňa požiadavky tohto vysoko formálneho konania. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol ako pôvodný žalobca preukázal prechod práva na nového žalobcu, že nový žalobca so vstupom do konania súhlasil a poukázal na ustanovenia právnych predpisov podľa ktorých v danom prípade postupoval a uviedol ako v danom prípade subsumoval zistený skutkový stav pod dané ustanovenia.

Odôvodnenie potvrdzujúceho uznesenia odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1 a 2 O.s.p., pritom na potvrdenie vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia sa v ňom výslovne nachádza i vysvetlenie toho, prečo odvolací súd nepovažoval odvolanie za opodstatnené. Odvolací súd v odôvodnení uznesenia rekapituloval dôvody uznesenia súdu prvého stupňa, uviedol v akom rozsahu toto uznesenie žalovaný odvolaním napadol, v čom ho považuje za nesprávny, s akým výsledkom prejednal riadny opravný prostriedok žalovaného a prečo nepovažoval uplatnené odvolacie dôvody za opodstatnené. Zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že pôvodný žalobca dostatočne preukázal prechod pohľadávky na nového žalobcu. Odpovedal aj na námietky ohľadne určitosti zmluvy, z ktorej podľa neho jednoznačne vyplýva čo je predmetom postúpenia a splnenia podmienok konania podľa § 103 O.s.p., ktorá podľa neho nemá vplyv na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, obsah odvolania a citoval právne predpisy, na základe ktorých vec prerokoval, a z ktorých vyvodil svoje závery. Prijaté závery zhodné so súdom prvého stupňa, primerane vysvetlil (pozn. dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal). Rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím súdu prvého stupňa umožňuje preskúmať ako, na základe čoho a z akých dôvodov súdy v merite veci rozhodli. Ich skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené (či zjavne neudržateľné alebo arbitrárne) a tak nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok (v spojení s potvrdeným uznesením súdu prvého stupňa) spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Ak by dovolateľ vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzoval z toho, že odvolací súd nerozhodol o jeho návrhu na zrušenie oslobodenia žalobcu od súdnych poplatkov, Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti uvádza, že súd môže priznané oslobodenie kedykoľvek za konania odňať, ak sa preukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne neodôvodňovali. O odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov môže súd rozhodnúť či už ex offio alebo na návrh. Ak bol však podaný návrh na preskúmanie oslobodenia od súdnych poplatkov a súd dospeje k záveru, že nie sú dôvody pre jeho odňatie, nevydáva o tom rozhodnutie (porovnaj Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009). Preto ani z takéhoto postupu odvolacieho súdu vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno vyvodiť.

Právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi. Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/2004, IV. ÚS 252/2004). Pokiaľ obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom uznesení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm.

c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). Aj za predpokladu, že by dovolacie námietky o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci (o povolení - nepovolení obnovy konania) boli prípadne aj opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neposudzoval), dovolateľom vytýkané okolnosti by mohli mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p., a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovaného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal. Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.